

ගාල්ල මහා නගර සභාව

ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කය

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2014 මාර්තු 28 දිනදී ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2013 මාර්තු 28 දිනදී විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව 2014 දෙසැම්බර් 22 දින සභාවේ නගරාධිපතිවරයාට යවා ඇත.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගාල්ල මහා නගර සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.3.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

2010 ජනවාරි 19 දිනැති අංක PED/54 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ චක්‍රලේඛය අනුව 2011 ජනවාරි 01 දින සිට පළාත් පාලන ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළයුතු වුවත් එම ප්‍රමිති අනුගමනය කර නොතිබුණි.

1.3.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

සභාව විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමග හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

1.3.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ස්ථාවර වත්කම් ගිණුම් ශේෂය රු.173,069,072 ක් වුවද, ප්‍රාග්ධන යෙදුමට ආදායමින් දායකවීම් ගිණුමෙහි ශේෂය රු.179,681,359 ක් විය. මෙම ගිණුම් දෙක අතර ශේෂයන් සමාන වියයුතු වුවද රු.6,612,287 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) 2004 දෙසැම්බර් මාසයේ සුනාමි ව්‍යාසනයෙන් සභාවේ දේපලවලට සිදු වූ හානිය සම්බන්ධයෙන් හානි / පාඩු ගණනය කර ගිණුම් ගැලපීමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ද කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවති රු.6,612,287 ක වගකීම් ශේෂ 04 ක් ගිණුම්වලින් ඉවත් කිරීමට 2013 ඔක්තෝබර් 03 දින පැවති මහා සභා රැස්වීමේදී තීරණය කර තිබුණි. ඒ අනුව ගිණුම් ගැලපීමේදී රු.6,612,287ක වගකීම් ශේෂ සමුච්චිත අරමුදලට බැර නොකර ප්‍රාග්ධන යෙදුමට ආදායමින් දායකවීම් ගිණුමට බැර කර තිබුණි.

- (ඇ) පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් මන්ත්‍රී දීමනා ලෙස ලැබී තිබූ රු.1,728,000 ක් පුනරාවර්තන ආදායම් ලෙස ද, මන්ත්‍රී දීමනා ගෙවීම් රු.1,535,710 ක් පුනරාවර්තන වියදම් ලෙස ද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වීම වෙනුවට මන්ත්‍රී දීමනා ලැබීම් හා ගෙවීම් අතර වෙනස වූ රු.192,290 ක් පමණක් බැර ශේෂයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි. මේ නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම් රු.1,535,710 කින් සහ පුනරාවර්තන ආදායම් රු.1,728,000 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබූ අතර තැන්පත් ගිණුමේ ශේෂය රු.192,290 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී හින්පැන්දල කසල ඉඩමේ කොම්පෝස්ට් පොහොර අංගනයේ වහලය ඉදිකිරීම සඳහා ගෙවා තිබූ රු.412,394 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ප්‍රාග්ධන වියදම් ලෙස නොදක්වා පුනරාවර්තන වියදම් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජනවාරි 01 දිනට රු.169,953 ක් වූ ආයුර්වේද තොගය, වර්ෂය තුළ ලැබී තිබූ රු.1,108,657 ක් වූ ආයුර්වේද ආධාර තොගය සහ දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.54,435 ක් වූ අවසන් තොගය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් අත්හැරී තිබීමෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම රු.1,108,657 කින් හා වියදම රු.1,224,175 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු උසාවි දඩ ආදායම රු.10,564,616 ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එය රු.9,863,786 ක් ලෙස දක්වා තිබීමෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් හා ණයගැතියන් රු.700,830 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඌ) සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු මුද්දර ගාස්තු ආදායම හඳුනාගෙන ඒ සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි.
- (ඍ) රු.4,335,732 ක් වූ ස්ථාවර තැන්පතු 05 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් අත්හැරී තිබුණි.

1.3.4 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

- (අ) ගිණුම් විෂයයන් 04 කට අදාළ පාලන ගිණුම් අනුව ශේෂයන් හා උපයෝගී ලේඛන අනුව ශේෂයන් අතර රු.7,881,842 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) ගිණුම් විෂයයන් 05 කට අදාළ පාලන ගිණුම් අනුව ශේෂයන්ගේ එකතුව රු.197,039,828 ක් වුවද, ඊට අදාළ උපයෝගී ලේඛන තුල්‍ය කර නොතිබූ හෙයින් පාලන ගිණුම්වල ශේෂයන් උපයෝගී ලේඛන සමඟ සැසඳිය නොහැකි විය.

1.3.5 අවිනිශ්චිත ගිණුම්

1999 වර්ෂයේ සිට ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවති රු.111,553 ක අවිනිශ්චිත ගිණුමේ හර ශේෂය සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ද නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

1.3.6 ලැබිය යුතු ගිණුම්

ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවති වර්ෂ 05 කට වඩා පැරණි රු.901,968 ක් වූ අයවිය යුතු ගිණුම් ශේෂ 04 ක් අයකර ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ද කටයුතු කර නොතිබුණි.

1.3.7 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබූ එකතුව රු.425,448,474 ක් වූ ගනුදෙනු සම්බන්ධව ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය, උපලේඛන, සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තා, විධිමත්ව පවත්වාගෙන ගිය ණයගැනී / ණයහිමි ලේඛන, කාල විශ්ලේෂණ හා ශේෂ සනාථ සහතික විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මහා නගර සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.46,628,525 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 51,835,720 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 වරිපනම් බදු

සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂවල සභාවට අයකර ගත යුතුව තිබූ රු.70,754,869 ක් වූ වරිපනම් බදු මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 252(1)(අ) සහ (ආ) වගන්තිවල විධිවිධාන ප්‍රකාරව අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.2 වෙළඳ බලපත්‍ර ගාස්තු හා බදුකුලී

සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂවල සභාවට අය කර ගත යුතුව තිබූ රු.4,017,500 ක් වූ වෙළඳ බලපත්‍ර ගාස්තු සහ රු.21,471,137 ක් වූ බදු කුලී මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 254අ(1) සහ (2) වගන්තිවල විධිවිධාන ප්‍රකාරව අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.3 උසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු

පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් හා අනෙකුත් බලධාරීන්ගෙන් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.10,564,616 ක උසාවි දඩ සහ රු 16,498,390 ක් වූ මුද්දර ගාස්තු ලැබිය යුතුව තිබුණි.

2.2.4 ගාල්ල බස් නැවතුම්පොලේ කඩ කාමර බදුදීම

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

(අ) ගාල්ල මධ්‍යම බස් නැවතුම්පල ඉහල මහලේ වර්ග මීටර් 257.6 කින් යුතු අංක 1, 2 සහ 3 දරන කඩ කාමර තුන රාජ්‍ය ආයතනයක් වෙත 2011 ජූලි 11 දින සිට බදු දී තිබුණි. එසේ වුවද, රු.766,080 ක් වූ හිඟ කඩ කුලී අයකර ගැනීම සඳහා මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 254අ(1) සහ (2) වගන්ති අනුව කටයුතු කර නොතිබූ අතර 2013 වර්ෂයේ සංශෝධිත බදු ගිවිසුම අත්සන් කර නොතිබුණි.

(ආ) ගාල්ල මධ්‍යම බස් නැවතුම් පොලේ අංක 8 කඩ කාමරය සඳහා 2013 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට හිඟ බදු මුදල රු.540,728 ක් වූ අතර, 2014 ජූලි 31 දින වනවිට එය රු.775,856 ක් දක්වා වැඩි වී තිබුණි. මේ පිළිබඳව 2014 අගෝස්තු 20 දින සිදු කරන ලද ස්ථානීය පරීක්ෂණවේදී මෙම කඩ කාමරය පාරිභෝගිකයින් සඳහා විවෘත කර නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

- (ඇ) අත්සන් කරන ලද ගිවිසුමේ 6(19) කොන්දේසිය පරිදි ගිවිසුමට එළඹුන දින සිට දින 14 ක් ඇතුලත එකී වෙළඳ ස්ථානයේ ව්‍යාපාරික කටයුතු ආරම්භ කලයුතු අතර, කඩ කුලී ගෙවමින් දින 30 ක් වසා තැබුවහොත් එකී වෙළඳ ස්ථානය සභාවට අයත් එකක් සේ පිළිගත යුතු බව දක්වා තිබුණ ද, 2014 අගෝස්තු 20 දින වනවිට වර්ෂ 2 කුත් මාස 10 ක් ඉක්ම ගොස් තිබුණ ද, ව්‍යාපාර කටයුතු ආරම්භ නොකළ කඩ කාමරයක් සභාව වෙත පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඈ) නාගරික කොමසාරිස්වරයා විසින් 2012 දෙසැම්බර් 10 දින මෙම කඩ කාමරයක වාස බද්ද අවසන් කිරීමේ නිවේදනය යොමු කිරීමට පියවර ගන්නා බව මා වෙත දන්වා තිබූ නමුත් එදින සිට 2014 අගෝස්තු මාසය දක්වා වර්ෂ 01 යි මාස 8 ක් ගත වී තිබුණ ද, එසේ කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඉ) ගාල්ල මධ්‍යම බස් නැවතුම්පල ඉහළ මහලේ වර්ග මීටර් 79 කින් යුත් අංක 20 දරන කඩ කාමරය 2011 ජූලි 11 දින සිට ලංකා ගමනා ගමන මණ්ඩලය සඳහා රු.43,000 ක මාසික බදු මුදලකට ලබා දී තිබුණි. 2011 ජූලි 11 දින සිට 2014 අගෝස්තු 22 දින තෙක් වර්ෂ 03 ක කාලපරිච්ඡේදයක් එහි ශ්‍රී ලංකා ගමනා ගමන මණ්ඩලයේ කාර්යාලය පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණ ද, බදු ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබුණි. 2014 ජූලි 31 දිනට වසර 03 කට අදාල රු.1,690,160 ක හිඟ බදු කුලිය අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබූ අතර කඩ කාමරය සභාව වෙත පවරා ගැනීමට ද කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඊ) ඉහළ මහලේ කඩ කාමර 08 ක සහ පහළ මහලේ කඩ කාමර 03 ක ගිවිසුම් අත්සන් කරන ලද බදුකරුවන් විසින් කඩ කාමරවල වෙළඳාම සිදු නොකර අතුරු බදු දී තිබුණි. නීති විරෝධී ලෙස කඩ කාමර අතුරු බදුදීම හේතුවෙන් 2013 ජූලි මාසයේ සිට 2014 ජූලි මාසය දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය සඳහා රු.2,841,800 ක බදුකුලී ආදායමක් සභාවට අහිමි වී තිබුණි. එමෙන්ම ගිවිසුමේ 05(2) කොන්දේසිය පරිදි අතුරු බදුදීම සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (උ) ඉහළ මහලේ කඩ කාමර අංක 17 ආපන ශාලාවක් සඳහා වෙන්කර තිබූ අතර, එහි අපවිත්‍ර ජලය බැස යාමට පැවති මාර්ග අවහිර වී පැවතීම නිසා ජලය එක්රැස් වී තිබුණි. ඒ පිළිබඳ බස් නැවතුම්පලේ කඩකාමර භාරව සිටින නිලධාරී විසින් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි. වර්ෂාව පවතින අවස්ථාවලදී මෙකී කඩ කාමරයට දෙපස වීදුරුවලින් ජලය කාන්දු වී ව්‍යාපාරික කටයුතු කරගෙන යා නොහැකි තත්ත්වයට පරිශ්‍රය තුළ ජලය රැස්වන බව ද නිරීක්ෂණය විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

1988 අංක 74 දරන පනතින් සංශෝධිත 1975 අංක 01 දරන වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ පනතේ අවශ්‍යතාවයන් අනුව 2013 වර්ෂය සඳහා නගරාධිපතිවරයා ඇතුළු නාගරික මන්ත්‍රීවරුන් 16 දෙනෙකු විසින් වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

ආදායම් අය කිරීමේ දී ලැබී තිබුණ රු.681,736 ක් වූ වෙක්පත් 20 ක් අගරු වී තිබුණ ද, ඒ සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි 189 සහ 486 විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි. එමෙන්ම රු.55,473 ක් වූ හඳුනා නොගත් අගරු වෙක්පත් පිළිබඳව සොයාබලා නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

3.3 ගාල්ල ක්‍රීඩාංගණය, ශ්‍රී ලංකා ක්‍රිකට් ආයතනයට බදුදීම

සභාව සතු ක්‍රීඩාංගණය ජාත්‍යන්තර ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාංගණයක් ලෙස භාවිතා කිරීමට ශ්‍රී ලංකා ක්‍රිකට් ආයතනයට බදුදීම සඳහා 1998 දෙසැම්බර් 31 දින බදු කාලය වසර දහයක් බැගින් බදු කාලසීමා 03 කට බදු දීම සඳහා බදු ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. 1998 අප්‍රේල් 20 දින සිට 2008 අප්‍රේල් 19 වන දින දක්වා වන වසරකට රු.300,000 බැගින් ප්‍රථම වසර දහය සඳහා බදුකුලිය රු.3,000,000 ක් විය. ගිවිසුමේ 03 වන කොන්දේසිය අනුව වාර්ෂික බදු මුදල රුපියල් ලක්ෂ තුනක් වන නමුත්, මෙම බදු ගිවිසුම අත්සන් තැබීමෙන් පසු රජයේ තක්සේරුකරු විසින් බදු දුන් දේපලෙහි වාර්ෂික තක්සේරු බදු මුදල රුපියල් ලක්ෂ තුනකට වැඩියෙන් තක්සේරු කරන්නේ නම් පමණක් එකී රුපියල් ලක්ෂ තුන ඉක්මවා යන ඉතිරි මුදල සම්පූර්ණ බදු කාලය වන වසර දහයටම ගණනය කර ගෙවන ලෙස බදු දීමනාකාර පක්ෂය විසින් බදු ගැණුම්කාර පක්ෂයට දැන්විය යුතු ලෙසටත්, එකී දැන්වීම් ලැබූ දින සිට දින 30 ක කාලයක් ඇතුළත බදු ගැණුම්කාර පක්ෂය විසින් එකී සම්පූර්ණ මුදල බද්දේ කොටසක් ලෙස සලකා බදු දීමනාකාර පක්ෂයට ගෙවිය යුතු ලෙසටත්, දෙපාර්ශවය විසින් එකඟ වී තිබුණි. 1998 අප්‍රේල් සිට 2003 අප්‍රේල් දක්වා වාර්ෂික බදු මුදල රු.650,000 ක් ද, 2003 අප්‍රේල් සිට 2008 අප්‍රේල් දක්වා වාර්ෂික බදු මුදල රු.800,000 ක් ද 2008 අප්‍රේල් සිට 2013 අප්‍රේල් දක්වා වාර්ෂික බදු මුදල රු.1,200,000 ක් බව රජයේ තක්සේරුකරු විසින් තක්සේරු කර තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) 1998 අප්‍රේල් මාසයේ සිට 2014 සැප්තැම්බර් මාසය දක්වා බදුකුලී ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබුණි.
- (ආ) ගිවිසුමේ 09 වන හා 10 වන කොන්දේසි අනුව බදුගත් දේපල සංවර්ධන කටයුතු වලට අදාළ වන්නා වූද වෙනත් ඕනෑම කාර්යයක් හෝ කාර්යයන් පිළිබඳව තීරණ ගැනීම සඳහා ද, එකී තීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ද සාමාජිකයන් 13 දෙනෙකුගෙන් යුත් කමිටුවක් ගිවිසුම අත්සන් තබන දිනයේ සිට මාස දෙකක කාලයක් ඇතුළත බදු ගැණුම්කාර පක්ෂය විසින් පිහිටුවනු ලැබිය යුතු විය. නමුත් විගණන දින වූ 2014 සැප්තැම්බර් 15 දින දක්වා ම එවැනි කමිටුවක් පිහිටුවා නොතිබුණි.
- (ඇ) ගිවිසුමේ කොන්දේසි අනුව සභා සීමාව තුළ පිහිටි බැංකුවක කමිටුවේ නමින් බැංකු ගිණුමක් ආරම්භ කළයුතු වුවද විගණන දිනය තෙක් එකී අවශ්‍යතාවය පරිදි කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඈ) ගිවිසුමේ 17 වන කොන්දේසිය අනුව බදු ගැණුම්කාර පක්ෂය විසින් දේපලෙහි ඉදි කරනු ලබන සියළු ඉදිකිරීම් සඳහා බදු දීමනාකාර පක්ෂයේ පූර්ව අනුමැතිය ලබා ගතයුතු බව දක්වා තිබුණ ද, සිදු කරන ලද ඉදිකිරීම් සම්බන්ධයෙන් එලෙස අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.
- (ඉ) ගිවිසුමේ 19 වන කොන්දේසිය අනුව බදු ගැණුම්කාර පක්ෂය බදුගත් දේපලෙහි ඉදි කරනු ලබන සියලු ඉදිකිරීම් හා / හෝ ගොඩනැගිලි සියළු කාරණා හා හානි ආවරණය වන සේ රක්ෂණය කරන බවට බදු ගැණුම්කාර පක්ෂය විසින් එකඟ වී තිබූ නමුත් කිසිදු රක්ෂණයක් සිදුකළ බවට තහවුරු නොවී ය.
- (ඊ) ගිවිසුමේ අංක 26 වන කොන්දේසිය අනුව ප්‍රථම බදු කාලය අවසානයේ දී බදු ගිවිසුම ඉතිරි කාලය සඳහා දීර්ඝ කිරීමට බදු ගැණුම්කාර පක්ෂයට අවශ්‍ය වන්නේ නම් දෙපාර්ශවයේ එකඟතාවය මත ගිවිසුමක් අත්සන් කළයුතු වුවද, දෙවන වසර 10 ක කාලය සඳහා ගිවිසුමට එළඹ නොතිබුණි.
- (උ) ගිවිසුමේ 25 වන කොන්දේසිය අනුව යම් හෙයකින් මෙම ප්‍රථම බදු ගිවිසුම අවසන් වන 2008 අප්‍රේල් මස 19 වන දිනෙන් පසු බදු ගැණුම්කාර පක්ෂය විසින් බදුගත් දේපලෙහි භුක්තිය බදු දීමනාකාර පක්ෂයට භාර නොදී එකී දේපලෙහි රැඳී සිටියහොත් දිනකට රුපියල් පන්දහසක් බැගින් අලාභ ලෙස බදු ගැණුම්කාර පක්ෂය විසින් ගෙවිය යුතු බව දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව 2008 අප්‍රේල් සිට 2010 දෙසැම්බර් දක්වා රැඳී සිටි කාලය සඳහා රු.5,521,600 ක මුදලක් අයකර ගතයුතු වුවද,

2011 ජුනි මාසයේ පැවැති ස්ථාවර කාරක සභා රැස්වීම මඟින් ගන්නා ලද තීරණයක් අනුව මෙම මුදල කපාහැරීමට තීරණය කර තිබුණි. මේ නිසා සභාවට රු.5,521,600ක අලාභයක් සිදු වී තිබූ අතර 2010 දෙසැම්බර් සිට 2014 සැප්තැම්බර් දක්වා බදු ගිවිසුමක් අත්සන් නොකර, රැඳී සිටි කාලය සඳහා අයකර ගතයුතු රු.7,576,800 ක් ද අයකර ගෙන නොතිබුණි.

3.4 මතභේදයට තුඩුදුන් ගනුදෙනු

දකුණු පළාත්, පළාත් සභා සංවර්ධන සැලැස්ම 2007 යටතේ රුපියල් මිලියන 10 ක ප්‍රතිපාදන මත දඩල්ල ද්විත්ව දහන කුටීර සහිත ආදාහනාගාරයේ ඉදිකිරීම් වෙනුවෙන් 2011 දෙසැම්බර් 01 දින වනවිට රු.7,498,654 ක් වැයකර තිබූ අතර, දහන කුටීර දෙකක් සපයා සවි කිරීම වෙනුවෙන් 2014 අගෝස්තු 25 දින වනවිට රු.4,573,600 ක් ද වශයෙන් එකතුව රු.12,072,254 ක් වැයකර තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් සිදුකල විගණන පරීක්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සභාව විසින් 2007 නොවැම්බර් 21 දින පුවත්පත් දැන්වීමක් පලකර ආදාහනාගාරය ඉදිකිරීම සඳහා ටෙන්ඩර් කැඳවා තිබූ අතර කොන්ත්‍රාත්කරුවන් දෙදෙනෙකු විසින් පමණක් ටෙන්ඩර් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. ටෙන්ඩර් පත් තාක්ෂණ කමිටුවක ඇගයීමට ලක් නොකර, අවම මිල ගණන ඉදිරිපත් කල ටෙන්ඩර්කරු තෝරාගෙන කර්මාන්තය මාස 06 කින් නිම කිරීම සඳහා 2007 දෙසැම්බර් 10 දින රු.8,566,250 කට ගිවිසුම් අත්සන් කර තිබුණි. කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත කල වැඩ වෙනුවෙන් රු.6,669,984 ක් ගෙවා තිබූ නමුත් ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අතහැර දමා තිබුණි. ඉන්පසු සභාව විසින් ග්‍රාම සංවර්ධන සමිතියක් සමඟ 2011 ඔක්තෝබර් 03 නැවතත් ගිවිසුම් අත්සන් කර ගොඩනැගිල්ල පමණක් ඉදිකර ඒ සඳහා රු.828,670 ක් සමිතිය වෙත ගෙවා තිබුණි.
- (ආ) සභාවේ නාගරික ඉංජිනේරුවරයාගේ ඉල්ලීම මත 2008 නොවැම්බර් 07 දින සහ 2010 ජුනි 09 යන දිනයන්හි දී ද්විත්ව දහන කුටීර ඉදිකිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඉංජිනේරු පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය ඇස්තමේන්තු ලබා දී තිබුණි. එම ආයතනය වැඩ ආරම්භ කිරීමට පෙර 50% ක අත්තිකාරම් මුදලක් ලබා දෙන ලෙස ඉල්ලා තිබුණද, එම මුදල් ලබාදීමට කටයුතු නොකර නැවත ටෙන්ඩර් කිරීමට සභාව විසින් කටයුතු කර තිබුණි.
- (ඇ) ආදාහනාගාරය සඳහා දහන කුටීර දෙකක් සපයා සවි කිරීම සඳහා 2010 සැප්තැම්බර් 27 දින සහ 2012 ජුනි 15 දින පුවත්පත් දැන්වීම් පලකර ලැබී තිබූ ටෙන්ඩර් වෘත්තීය සුදුසුකම් සහ මනා පළපුරුද්දකින් හෙබි නිලධාරීන් පස් දෙනෙකුගෙන් යුත් තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුවක් මගින් ඇගයීමට ලක්කර අවස්ථා දෙකේදීම කමිටුව විසින් ලබාදී තිබූ නිර්දේශයන් සභාව විසින් ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි.
- (ඈ) 2012 අගෝස්තු 09 දින සභා තීරණය අනුව 2012 නොවැම්බර් 01 දින හතරවන වරටත් පුවත්පත්වල ටෙන්ඩර් දැන්වීම් පල කර තිබුණු අතර, පළමුවන ආයතනයෙන් රු.9,288,647 ක සහ දෙවන ආයතනයෙන් රු.8,999,515 ක වශයෙන් මිල ගණන් 02 ක් ලැබී තිබුණි. ලැබී තිබූ ටෙන්ඩර් පත් ඇගයීම සඳහා සභාව විසින් නැවත වරක් තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුවක් පත්කර තිබූ අතර කමිටු වාර්තාවේ නිර්දේශය අනුව පළමුවන ආයතනයට ටෙන්ඩරය ප්‍රදානය කිරීම සුදුසු බව නිර්දේශ කර තිබුණි. එමෙන්ම ටෙන්ඩර්කරුවන් දෙදෙනාම කර්මාන්තයේ අනිවාර්ය පිරිවිතරයක් වන සමුද්‍ර තීරය ආසන්නයට වඩාත් ඔරොත්තු දෙන පරිදි ඉදිකිරීම සඳහා භාවිතා කරන ද්‍රව්‍ය පිළිබඳව සතුටුදායක විය නොහැකි බැවින්, ආදාහනාගාර ඉදිකිරීම් පිළිබඳ මනා පළපුරුද්දක් ඇති ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඉංජිනේරු පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය මඟින් සිදුකර ගැනීම සුදුසු බව නිර්දේශ කර තිබුණි. එසේ වුවද තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුවේ නිර්දේශ ප්‍රතික්ෂේප කරමින් 2012 දෙසැම්බර් 24 දින පැවති විශේෂ මහා සභා රැස්වීමේ දී දෙවන ආයතනය වෙත මෙම ටෙන්ඩරය ප්‍රදානය කර රු.8,999,515 කට ගිවිසුම් අත්සන් කර තිබුණි.
- (ඉ) කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් 2013 ජූලි 10 දින ඉදිරිපත් කර තිබූ රු.2,613,915 ක පළමු බිල්පත සඳහා නාගරික ඉංජිනේරුවරයාගේ නිර්දේශය සහ නාගරික කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමැතිය නොමැතිව මහා සභාව විසින් අනුමත කර රු.1,000,000 ක් 2013 අගෝස්තු 26 දින ගෙවා තිබුණි. 2014 අප්‍රේල්

07 දින රු.8,035,281 ක් වූ අවසන් බිල්පත සඳහා ද නාගරික ඉංජිනේරුවරයාගේ නිර්දේශය හා නාගරික කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමැතිය නොමැතිව මහා සභාව විසින් අනුමත කර 2014 ජුනි 20 දින කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත රු.3,573,600 ක් ගෙවා තිබුණි.

- (ඊ) විගණන දිනය වූ 2014 අගෝස්තු 25 දින වනවිට කර්මාන්තය වෙනුවෙන් පුවත්පත් දැන්වීම් ගාස්තු, උපදේශක ගාස්තු හා ඇගයීම් කමිටු දීමනා වශයෙන් රු.220,019 ක් ගෙවා තිබූ අතර ආදාහනාගාරය ඉදිකිරීමට පෙර මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියෙන් ලබා ගතයුතු අනුමැතිය ද ලබාගෙන නොතිබුණි.
- (උ) ආදාහනාගාරය 2014 ජුනි 24 දින විවෘත කර තිබූ අතර එහි දහන කුටීරයක් 2014 අගෝස්තු 10 දින සිටත් අනෙක් දහන කුටීරය 2014 අගෝස්තු 10 දින සිටත් අක්‍රිය වී පැවතුණි.
- (ඌ) ආදාහනාගාරය ඉදිකිරීම ප්‍රමිතියකට සිදුකර නොමැති බව හා විශාල අඩුපාඩු සහිත බවත් 2014 අගෝස්තු 25 දින විගණන අවස්ථාව දක්වාත් අළුත්වැඩියා කිරීමට කටයුතු කර නොතිබූ බවත් වැඩිදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

3.5 නිශ්ක්‍රිය වත්කම්

2007 වර්ෂයේ දී කැනේඩියානු සංවිධානයකින් සභාවට ලබා දී තිබූ එස්කැවේටර් යන්ත්‍රය 2009 පෙබරවාරි මාසයෙන් පසු ධාවනය කර නොතිබුණ ද, අළුත්වැඩියා කිරීම වෙනුවෙන් 2010 පෙබරවාරි මාසයේ සිට 2014 අගෝස්තු මාසය දක්වා රු.541,956 ක් වැයකර තිබුණි. මෙම යන්ත්‍රය කසල බැහැර කරනු ලබන ඉඩමක දිරාපත් වෙමින් පවතින බව 2014 අගෝස්තු මාසයේ සිදුකළ විගණන පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය.

3.6 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

දකුණු පළාත්, පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ 2011 මැයි 31 දිනැති අංක : දපපා/ඉ/01/වක්‍රලේඛ2/2011 දරන වක්‍රලේඛයේ උපදෙස් ප්‍රකාරව මාර්ගවල අතුරු ලද කොන්ක්‍රීට් මිශ්‍රණයෙන් කොන්ක්‍රීට් කියුබ් ලබාගෙන තත්ත්ව පරීක්ෂණාගාර වෙත ඉදිරිපත් කර ප්‍රමිතිය පිළිබඳ ඉංජිනේරු නිර්දේශය සහිත තත්ත්ව පරීක්ෂණ වාර්තා ලබා ගත යුතුව තිබුණි. නමුත් එවැනි වාර්තා හා නිර්දේශයන් ලබා නොගෙන සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ඉටු කරනු ලැබූ කර්මාන්ත 47 ක් වෙනුවෙන් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට රු.16,547,224 ක් ගෙවා තිබුණි.

3.7 අයවැය පාලනය

ඇස්තමේන්තුගත සහ තථ්‍ය ආදායම් වියදම් අතර සැලකිය යුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

4. පද්ධති හා පාලන

පහත සඳහන් පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි සභාවේ විශේෂ අවධානය යොමු කරනු ලැබේ.

- (අ) ගිණුම්කරණය
- (ආ) අයවැය පාලනය
- (ඇ) ආදායම් පරිපාලනය
- (ඈ) වත්කම් කළමනාකරණය
- (ඉ) කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය